

NAM en bestuurders krijgen tegengas van kritische Schoonebekers

'Veel uitleg maar weinig antwoorden'

Dik honderd Drenten kwamen woensdag af op de bijpraatsessie over de oliewinning met afvalwaterinjectie in de bodem bij Schoonebeek. Zij kregen uitgebreid uitleg, maar geen antwoorden op twee grote vragen.

Wat bezoekers vooral wilden weten is of de NAM-plannen nu wel of niet goedkeuring krijgen van Den Haag en hoe hoog het smartengeld voor het gebied gaat zijn als de pompen weer aangeslingerd worden.

Twee hete hangijzers

Maar na zeven redes van bestuurders, ambtenaren, NAM en tientallen vragen vanuit de zaal bleven juist die twee zaken onbeantwoord. Staatssecretaris van Mijnbouw Hans Vijlbrief wacht naar eigen zeggen nog op enkele adviezen voor hij zijn finale oordeel wil geven. Zijn ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) treuzelt bovendien met het bekendmaken van hoeveel geld uit de olieopbrengsten het wil schenken aan de bevolking van Schoonebeek.

Het onbesproken laten van deze twee hete hangijzers nam niet weg dat het voor EZK een spannende avond was in de fraaie dorpskerk in hartje Schoonebeek. De gastheer van de inloopavonden over de oliewinning en waterinjectie vergaloppeerde zich eerder dit jaar met een slecht georganiseerde avond in dorpshuis 't Aole Gemientehoes. Daar werden Schoonebekers toen in te kleine zaaltjes gepropt om vooral aan te horen hoe NAM en EZK de hervatting van de oliewinning voor zich zagen. Kritische kanttekeningen bleven boven de markt zweven. Het wakkerde de scepsis aan van enkele inwoners van het oliedorp en het georganiseerde verzet in het dorp.

Praatjes op orde

Vijlbrief kondigde daarop meteen een revanche-avond aan. Die werd in september nog uitgesteld naar woensdagavond. De verwachting was dat Vijlbrief dan zijn ei over de NAM-vergunning wel gelegd had, maar dat bleek dus niet het geval.

Toch stak de avond een stuk gewiekster en professioneler in elkaar dan de gewraakte sessie van afgelopen februari. Daarvoor was een bataljon aan ambtenaren, slimmeriken en geoefende sprekers van stal gehaald. Zij hadden hun praatje op orde. Van gepokt en gemazelde regionale bestuurders tot stoïcijnse geologen en gedreven bodemdeskundigen.

Dat hun toonhoogte en beleefwereld nog steeds schril afsteekt bij de dagelijkse werkelijkheid van aanwezigen is niet heel anders dan bij andere voorlichtingsavonden van de overheid. Met evaluatiezuilen, olieballen na afloop en dit keer wel gratis koffie vooraf werd in elk geval een moedige poging gedaan het vertrouwen te herstellen. Op vorm lukte dat aardig, op inhoud is er nog een wereld te winnen.

Verdeling niet aan vergadertafels

De beleidsmakers knikten begripvol tot ze er pijn in de nek van kregen tijdens het tegengas vanuit de kerk, waarbij ook een groepje bewoners uit Nieuw-Amsterdam zich flink roerde. Daar hebben ze te maken met fikse bodemverzakking door allerlei oorzaken. Recent kregen ze te horen dat de NAM

mogelijk opnieuw gas wil winnen in hun achtertuin. Zij grepen de kans in Schoonebeek aan tot een rechtstreeks confrontatie met het gasbedrijf en de overheid.

De potentiële miljoenen die de profiteurs van olie- en gaswinning bij Schoonebeek, de staat en NAM, opstrijken worden ondertussen virtueel verdeeld. Voormalig Drents gedeputeerde Tjisse Stelpstra onderhandelt over die bijdrage met wethouders, provinciebestuurders, NAM en EZK. Over het totaal te verdelen bedrag en waar dat naar toe gaat hield Stelpstra de kaken stijf op elkaar. Volgens aanwezig wethouder Jan Bos van Emmen mogen inwoners van Schoonebeek en omgeving dat besluiten en wordt dat niet gedaan aan vergadertafels door wethouders.

Locaties worden al klaar gemaakt

Opvallend genoeg toonde juist de NAM zich gepikeerd over dat de hoogte van het bedrag niet genoemd kon worden woensdag. Projectleider Jacob Spiegelaar zei dat de NAM zijn bijdrage heeft genoemd aan de overlegtafel en dat het nu wachten is op het deel dat de overheid bijlegt. „Iedereen hier heeft er belang bij dat het bedrag zo hoog mogelijk wordt en daarin zullen wij Schoonebeek hopelijk niet teleurstellen”, luidde zijn boodschap.

Waar de overheid nog weifelend opereerde, was de NAM nog het meest openhartig in de kerk. Het olie- en gasbedrijf legt inmiddels elektriciteit en kunststofbuizen aan om twee locaties klaar te maken voor waterinjectie. Productiewater noemt de NAM het, afvalwater blijft het in de volksmond.

Spiegelaar zegde woensdag nogmaals toe dat bij heel forse aardbevingen, met een kracht van 3,0 op de schaal van Richter of meer, als gevolg van winning door de NAM, de productie meteen en definitief stopt. „Dat hoeven we niet te doen, maar dat beloven we wel.”

Definitieve zegen Vijlbrief

Het bleek voor de tegenstanders van de NAM-plannen niet voldoende. Zij noemen de avond na afloop een theaterstuk en blijven hameren op de uitslag van de enquête dit voorjaar, waarin het dorp zich in meerderheid uitsprak tegen vervuild water in de bodem.

Hoewel de NAM en nagenoeg alle aanwezigen, voor- en tegenstanders, er vanuit gaan dat de olie- en gaswinning met waterinjectie doorgaat, heeft Vijlbrief zijn definitieve zegen over de vergunning dus nog niet gegeven. De ideale aangelegenheid dat te doen was er woensdag, maar die kans werd niet gegrepen.